

Předmět(nost) u Hegela

Je poučné si povšimnout, jak různě byly čteny Hegelovy texty a na co byli jejich interpreti soustředěni kdysi a co nového se ukazuje naopak dnes, event. třeba také, jak se od té doby nic nezměnilo, apod. Jako příklad lze uvést srovnání dvou hegelovských specialistů, Hermanna Glocknera a Michaela Theunissena. Nahlédneme-li do Glocknerem pořízeného Hegel-Lexikonu, který vyšel spolu s Glocknerovou monografií ve spojení s dvacetisvazkovou Jubiläumsausgabe (v 1. vydání 1935), zjistíme, že heslu „Gegenstand“ není věnována ani celá strana (719–720, přesně 21 řádek). O „Gegenständlichkeit“ (ev. adjektivu) není ani poznámka. (Naproti tomu však Glockner připravoval a posléze publikoval velkou práci s titulem „Gegenständlichkeit und Freiheit“, Bonn 1963). V roce 1980 vydal Michael Theunissen velmi důkladnou práci o kritické funkci hegelovské logiky „Sein und Schein“. Ačkoliv slovo „Gegenstand“ se v knize vyskytuje na mnoha místech, ve věcném rejstříku není vůbec uvedeno, ale naproti tomu tam je heslo „Vergegenständlichung (vergegenständlichendes Denken)“. Dokumentace stránek je poměrně značná, ale když knihu přečteme, zjistíme v ní ještě mnoho míst, která v rejstříku vůbec uvedena nejsou. Vůbec však v rejstříku není zaznamenána „Ungegenständlichkeit“ a příbuzná slova (ač je najdeme např. na str. 102, 106, 109 – jen na těchto stranách celkem sedmkrát). V celé knize jsem však (zatím) nenašel slušnou interpretaci, co to vlastně ten „Gegenstand“ je a jak má být chápán (ať už u Hegela nebo u Theunissena). (Bude třeba se ještě podívat do jiných textů jak Glocknerových, tak Theunissenových; tohle mne však svou nápadností přímo udeřilo.)

(Berlin, 930305-1)